

ESPERANTA FINNLANDO

N:o 2

Marto

1950

Oficiala organo de Esperanto-Instituto de Finnlando. Administracio: Eldono Vilho Setälä. — Ĉefredaktoro: magistro Vilho Setälä: Onnentie 23, Helsinki-Kä. Finnlando. — Ordinara redakcio: Oulu, Tuulimyllynk. 28, tel. 49 22. Adreso de administracio: Onnentie 23, Helsinki-Kä. Finn-

lando. Tel. 791556. Konto (postisiirtotili) 6117. — Abonprezo en Finnlando 200 mk, al eksterlando 260 mk aŭ 13 respondkuponoj, aŭ 1,00 usona dolaro. Pagu al via esperanta librejo aŭ al administracio de vialanda esperanta gazeto. — Tilaushinta Suomessa 200 mk, ulkomaille 260 mk.

Jarkunvenoj

La 25an de marto okazos en Helsinki, en la kafejo de Elanto, Siltasaarenkatu 8—10, dua etaĝo, jenaj jarkunvenoj:

je la 13a horo: Esperanto-Asocio de Finnlando

14a horo: Esperanto-Ligo de Finnlandaj Instruistoj

15a horo: Esperanto-Instituto de Finnlando

Al la jarkunveno de Esperanto-Instituto la membrosocietoj sendu siajn reprezentantojn (kiuj ne estu membroj de la Estraro de EIF). La reprezentantoj kontrolos la agadon de la pasinta jaro kaj elektos novan estraron al la Instituto.

Vespere, je la 19a horo, okazos en la sama ĉambro

ĝenerala diskuto pri la poresperanta laboro en Finnlando.

Al la diskuto ĉiuj esperantistoj estas kore invitataj kun kiel eble plej fruktonaj proponoj kaj sugestoj. La estraro de la Instituto zorgos pri ilustrita raporto kaj la samideanoj el Helsinki promesas alian interesan programon.

ĈU VI DEZIRAS

partopreni interskandinavan E-karavanvojaĝon par aŭtobuso al Tirolo kaj Italujo (1.—16. 7.) aŭ al Franca Mediteraneo kaj Svisujo skribu tuj al s-ro L. Friis, Ingemannsvej 9, Aabyhøj, Danl.

Suomen Esperantojärjestön vuosikokoukset.

Maarianpäivänä, 25. maaliskuuta, pidetään Helsingissä seuraavat vuosikokoukset Elannon kahvilassa Siltasaarenkatu 8—10, toisessa kerroksessa:

klo 13: Suomen Esperanto-liitto

klo 14: Suomen opettajain Esperanto-liitto

klo 15: Suomen Esperanto-opisto.

Kaikki esperantistit tervetulleita. Esperanto-opiston vuosikokouksessa jäsenjärjestöjen viralliset edustajat (jotka eivät saa olla johtokunnan jäseniä) päättävät edellisen vuoden tilinpäätöstä ja valitsevat johtokunnan uudeksi toimikaudeksi.

Illalla, klo 19, samassa kahvilassa, pidetään esperantistien yleinen neuvottelukokous yhteistyöstä kansainvälisen kielien aatteen tehokkaaksi tunnetuksitekemiseksi maassamme. Opiston johtokunta hankkii kuvitetun alustuksen. Kaikki esperantistit ehdotuksineen ja aloitteineen tervetulleet. Helsingiläiset huolehtivat muusta ohjelmasta.

HELSINGÖR

La internaciaj feriaj Esp-kursoj (sub aŭspicio de UEA) en la internacia altlernejo de Helsingør, Danlando okazos 17.—24. de julio. Pasintjare partoprenis 300 el 11 landoj. Petu programon ĉe F—ino Irja Sivula ĉe Oy. Wulff, Helsinki.

Esperanto, kansainvälinen kieli

National Education Association of the United States on Yhdysvaltojen opettajain yhdistys, jonka kotipaikka on Washingtonissa. Sen jäsenmäärä on nykyään yli 400,000. Yhdistys on perustettu jo v. 1857, ja sen tarkoitus on edistää opettajiston yhteisiä asioita ja lasten hyvinvointia sekä kaikkien kansalaisten valistustyötä. Yhdistys julkaisee pieniä kirjasia, jotka opastavat itseopiskelussa. Tämän kirjoitelmamme alkuperäinen englanninkielinen laitos on ilmestynyt mainitun kirjasarjan n:rona 183, ja sen ensimmäisen painoksen määrä oli 20,000 kpl.

Kansainvälisen kielen tarve.

Useimmat meistä ovat varmaankin yhtä mieltä presidentti Trumanin kanssa siitä, että „vieraiden kansojen ja niiden pyrkimysten tuntemuksen oppiminen on kansainvälisen ystävyuden ja yhteistyön välttämätön edellytys”.

Kansainvälistä vuorovaikutusta välittivät ennen maailmassa erikoistuntijat, jotka olivat uhranneet monta elämänsä vuotta kielenopiskeluun. Kansanvaltaisena aikakautenamme jokainen haluaa olla mukana tässä kanssakäymisessä — aivan kuten apulaisvaltiosihteeri George Allen lausui äskettäin: „Ihmisten täytyy saada puhua ihmisten kanssa”.

Mutta miten tämä voidaan toteuttaa niin kauan kuin kielimuurit erottavat meitä toisistamme? Boston Heraldin tunnettu toimittaja vastaa: „Ei koskaan voi syntyä YHTÄ ihmiskuntaa niin kauan kuin siltä puuttuu YKSI yhteinen kieli, tehokas kieli, jota kaikki maailman ihmiset voivat puhua, kirjoittaa ja ymmärtää”.

Miksi ei englantia tai latinaa?

Ei mikään kansalliskieli voi tyydyttää tätä tarvetta, koska ne ovat liian vaikeita oppia, ja koskaan suurvallat eivät voi yhtyä kielen valinnasta. „Kielelliseksi imperialismiksi” moititaan myös sellaisia lyhennysjärjestelmiä kuin perus-englanti, perus-venäjä ja „universal german” (perus-saksa), ym.

Latina palveli useita vuosisatoja sivistyksen yhteiskielenä, mutta se on menettänyt kosketuksensa elävään elämään. Ruotsalainen Björn Collinder, Upsalan yliopiston suomalais-ugrilaisten kielten professori valaisee kansainvälisen kielen kysymystä seuraavasti: „Tämän

hetken tarve on yksinkertaistettu latina, järkeistetty selväpiirteinen kieli, jolla on jo ennestään kansainvälinen, latinaiskreikkalainen sanavarasto ja joka samalla on niin yksinkertainen ja säännöllinen, että kuka tahansa voi oppia sen jo kansakouluasteella. Onneksi onkin olemassa tällainen kieli: ESPERANTO”.

Esperanto on helppoa ja kansainvälistä.

Esperanto on kansainvälisen kielen kysymyksen ratkaisu. Se on tietoisesti luotu kieli, ja sen rakennuskivinä ovat useiden kulttuurikielten parhaat osaset. Se on niin yksinkertaista, että sitä oppii hallitsemaan samassa ajassa, minkä saa käyttää alkeitten tankkaamiseen, jos on kysymyksessä minkä tahansa muun kielen oppiminen.

Miten esperanto on syntynyt ja kasvanut.

Esperanton julkaisi v. 1887 puolalainen lääkäri ja kielimies L. Zamenhof Varsovassa. Ensimmäisen kieliopin hän merkitsi salanimellä „doktoro Esperanto” (tohtori toivova), minkä mukaan kieli on saanut nimensä. Kieli herätti heti huomattavaa harrastusta Euroopassa, mistä se muutamaa vuotta myöhemmin „vaelsi” Amerikkaan ja muihin maanosiin.

Yhdistyksiä perustettiin, opetusta järjestettiin ja aikakauslehtiä alettiin julkaista. Vuonna 1905 pidettiin esperantonharrastajien ensimmäinen maailmankongressi, ja näitä on sitten pidetty yhä laajenevan toiminnan merkeissä vuosittain, kahden maailmansodan aiheuttamia valtavia takaiskuja huomioonottamatta.

Miljoonat ihmiset ovat opiskelleet esperanton. Sadattuhannet käyttävät sitä jatkuvasti kansainvälisenä kielenään ertyo- ja harrastusaloilla. Tuskin on sitä inhimillisen toiminnan piiriä jossa esperanto ei olisi saavuttanut jalansijaa.

Ainoa elävä maailmankieli.

Esperanto on tällä hetkellä ainoa elävä luotu kieli. Se ei ole mikään haave eikä tuulentupa vaan todellinen kieli, jolla on takanaan 60 vuoden jokapäiväinen käytäntö sivistyksen ja talouselämän kaikilla aloilla.

Esperantoksi on ilmestynyt yli 10,000 eri kirjaa, sekä käännöksiä että alkupe- räisiä, kaunokirjallisuutta ja tietokirjoja. Mainittakoon vain R a a m a t t u, kansaneepokset ja suuret runoteokset (H o m e r o s, D a n t e, osia K a l e v a l a s t a ym.), tiedettä (matematiikkaa, meteorologiaa, kemiaa, kasvinsuojelua, kielitiedettä, sie- lutiedettä ym.), taidetta, politiikkaa, mat- kakertomuksia, maailmankirjallisuuden merkkiteoksia (S h a k e s p e a r e, M o l i è r e, G o e t h e, T a g o r e, S e l m a L a g e r l ö f, K i v i ym.).

Esperantoa käytetään jatkuvasti eri maiden radiolähetyksissä — kuukausit- tain saadaan kuulla yli kaksisataa eri oh- jelmaa esperantoksi (jokapäiväiset lähe- tykset Prahasta ja Parisista, vä- hintään kerran viikossa Bernistä, Sofiasta, Münchenistä, Wienis- tä, Varsovasta ja Tukholmasta ja monelta muulta asemalta epäsäännöllis- in lähetyksin).

Esperantoa käytetään kansainvälisissä kongresseissa, joissa ei tarvita mitään tulkintaa, kauppamessuilla ja liike-elä- mässä, merenkulussa ja lentoliikenteessä jne. Esperanto luetaan „selviin kieliin” kansainvälisessä lennätinliikenteessä vuo- desta 1925.

Kirjeenvaihdossa ja matkoilla.

Tavalliselle kansalaiselle esperanto tuottaa enimmin iloa ja tyydytystä anta- malla tilaisuuden vuorovaikutukseen vie- raiden maiden kansalaisten kanssa. Luke- mattomat esperanton opiskelijat ovat tä- män kielen avulla saaneet ystäviä kau-

kaisista maista. Kirjeenvaihto saattaa olla täysin yksilöllistä ja henkilökohtaista, kunkin kertoessa elämästään ja koke- muksistaan. Mutta se saattaa myös kes- kittyä yhteisiin harrastuksiin ja muodos- tua kehittäväksi ajatuksenvaihdoksi ja uusien aloitteiden lähteeksi.

Ja sitten avautuu pian tie ulkomaan- matkoille. Esperantistin, jolla on ystäviä ja aatetovereita kaikkialla, ei tarvitse rajoittua vuorovaikutukseen ja keskuste- luun vain kantajien, junailijoiden, tar- joilijoiden, vuokra-ajurien, oppaiden ja matkatoimistovirkailijain kanssa. Espe- rantoliikkeen vuosikirja tarjoaa hänelle yhteyden pariin tuhanteen „esperanto- konsuliin” 50 maassa ja tuhannessa eri kaupungissa. Jos matkallelähtevä U n i - v e r s a l a Esperanto-Asociion jä- sen on ajoissa ilmoittanut saapumisestaan tällaiselle konsulille, niin hän tulee vie- raalle paikkakunnalle kuin kotiin ikään — palveluvalmis aatetoveri on jo asemalla vastassa. Ja pian solmiutuvat yhteydet ihmisiin, joilla on samat harrastukset kui- itsellämme.

Yhtyneet kansakunnat ja Esperanto.

Näihin aikoihin jätetään Yhtyneille kansakunnille vetoamus, jossa koroste- taan esperanton merkitystä kansainväli- sessä vuorovaikutuksessa ja pyydetään toimenpiteisiin ryhtymistä sen saattami- seksi kaikkien maiden koulujen vakina- seksi oppiaineeksi. Vetoamuksen on alle- kirjoittanut lähes 17 miljoonaa ihmistä kaikista maanosista (Suomesta noin 350,000). Allekirjoittajien joukossa on tunnettuja henkilöitä — Ranskan ja Puo- lan presidentit, Hollannin pääministeri, monet tiedemiehet, kirjailijat ja kymme- nettuhannet opettajat ym.

Genèven kasvatusopillinen korkeakoulu („Rousseau-instituutti”) on äskettäin jul- kaissut kansainvälisen kielen kelpoisuutta ja opiskelua koskevan tutkielman, jonka on kustantanut International Auxiliary Language Association Yhdysvalloissa. Tutkielma toteaa ensin, että esperanto on ainoa tietoisesti luotu kieli, joka on saa- vuttanut käytäntöä, sekä päättyy loppu- lauselmaan: „sekä psykologiselta että tek- nilliseltä kannalta katsottuna esperanto

on elävä apukieli, jota on täysi syy suositella ainoaksi maailmanapukieleksi”.

Esperanton opetuksesta.

Esperanto on oppiaineena sadoissa kouluissa Euroopassa, kaukaisessa idässä, Etelä-Amerikassa, Yhdysvalloissa ja Kanadassa.

Suomessa esperanto on vakinaisena oppiaineena Someron yhteiskouluissa ja eräissä kansakouluissa ja työväenopistoissa sekä vapaaehtoisena oppiaineena eräissä oppi- ja kansakouluissa. Esperantoa voi opiskella myös kirjeellisesti Työväen Sivistysliiton ja Suomen Esperanto-opiston opastuksella. Suomen esperanto-opisto toimeenpanee myös tutkintoja esperanton taidossa.

Eri maiden kasvattajat ja kielenopettajat ovat yksimielisiä siitä, että esperanton opiskelu muodostuu erittäin tehokkaaksi väliasteeksi muun vieraan kielen opiskeluun. Eräissä Britannian opetusministeriön raportissa sanotaan mm. „Esperanto on helppo oppia, ja oppilas saavuttaa nopeasti sellaisen taidon, että hän voi alkaa soveltaa tietojansa käytäntöön, ts. opiskelu käy kiintoisaksi. Näin ei ole laita muita vieraita kieliä opiskeltaessa. Lisäksi kokemus osoittaa, että oppilaat, joilla ei ole erikoisia taipumuksia

kielten opiskeluun, saavat esperantosta erinomaista tukea vieraiden kansojen kielten oppimiseen”.

Käytännölliset kokeet, joita on suoritettu eri maissa (tärkeimmät koulut tässä mielessä Eccles, Englannissa ja Teachers College, N.Y., U.S.A.) ovat täysin vahvistaneet nämä päätelmät.

Kielenopettajat voivat tietenkin oppia esperanton erittäin nopeasti (parissa viikossa) siinä määrin, että kykenevät alkamaan kielen opettamisen. Erikoiskurssija on pantu toimeen useissa maissa, mm. Ruotsissa valtionavun turvin.

Mitä Sinulta odotetaan?

Esperantosta on jo ollut ihmiskunnalle monenlaista hyötyä. Tämä kasvaa sitä suuremmaksi ja tärkeämmäksi, kun useammat ihmiset oppivat kielen.

Vähänkin kieliopintoihin tottunut voi oppia esperanton itseksensä sopivien oppikirjojen avulla. Muita kehoitamme liittymään kursseille tai tilaamaan kirjellisen opetuksen (Suomen Esperanto-opistolta tai Työväen Sivistysliitolta).

Opittuanne kielen saatte ulkomaalaisten esperantontaitajien osoitteita Suomen Esperanto-opiston osoitepalvelusta. Samalla voitte tilata jonkun aikakauslehden tai esperantokielistä kirjallisuutta.

Somera Kurso de Esperanto-Instituto de Finnlando.

Nia venonta somera kurso okazos apud Naantali la 28. 7.—3. 8. 1950. Kursopago 3500 mk kun loĝado en barakoj, bona manĝo kaj instruo. Lecionoj antaŭtagmeze, poste ekskursoj en la interesa ĉirkaŭaĵo. Post la kurso komuna vojaĝo al Tampere kaj Helsinki. Ni atendas danan karavanon.

AL LA ABONANTOJ DE ESPERANTA FINNLANDO.

Kiel vi bone povis vidi el la unua numero de ĉi tiu jaro, ni planas la restarigon de nia gazeto sur nova ekonomia bazo, kiu ebligas al ni pli efikan propagandon por Esperanto, ol kio estis ebla ĝis nun. Ion certan ni ne volas ankoraŭ promesi

al niaj samideanoj, sed ni provizore sendas la gazeton senkoste al ĉiuj abonintoj de la pasinta jaro.

Samtempe ni petas, ke la agantaj samideanoj volu provizi nin per novaĵoj enlandaj, precipe pri ĉiuj kursoj, prelegoj kaj propagandaj agoj, kun ĉiuj detaloj (nombroj de aŭskultantoj aŭ lernantoj, datoj, nomoj de parolintoj kaj instruistoj ktp.). Skribu ĉion koncize, klare, nur sur unu paĝo de ĉiu papero, kaj sendu al nia „ordinara redakto”, Tuulimyllynkatu 28, Oulu.

Bonvolu ĉiam pagi vian abonon rekte al nia poŝtkonto 6117. Per tio vi ŝparas al ni multe da laboro kaj garantias plej certe, ke via malsendo estu tuj priatentata.

Eldono Vilho Setälä.